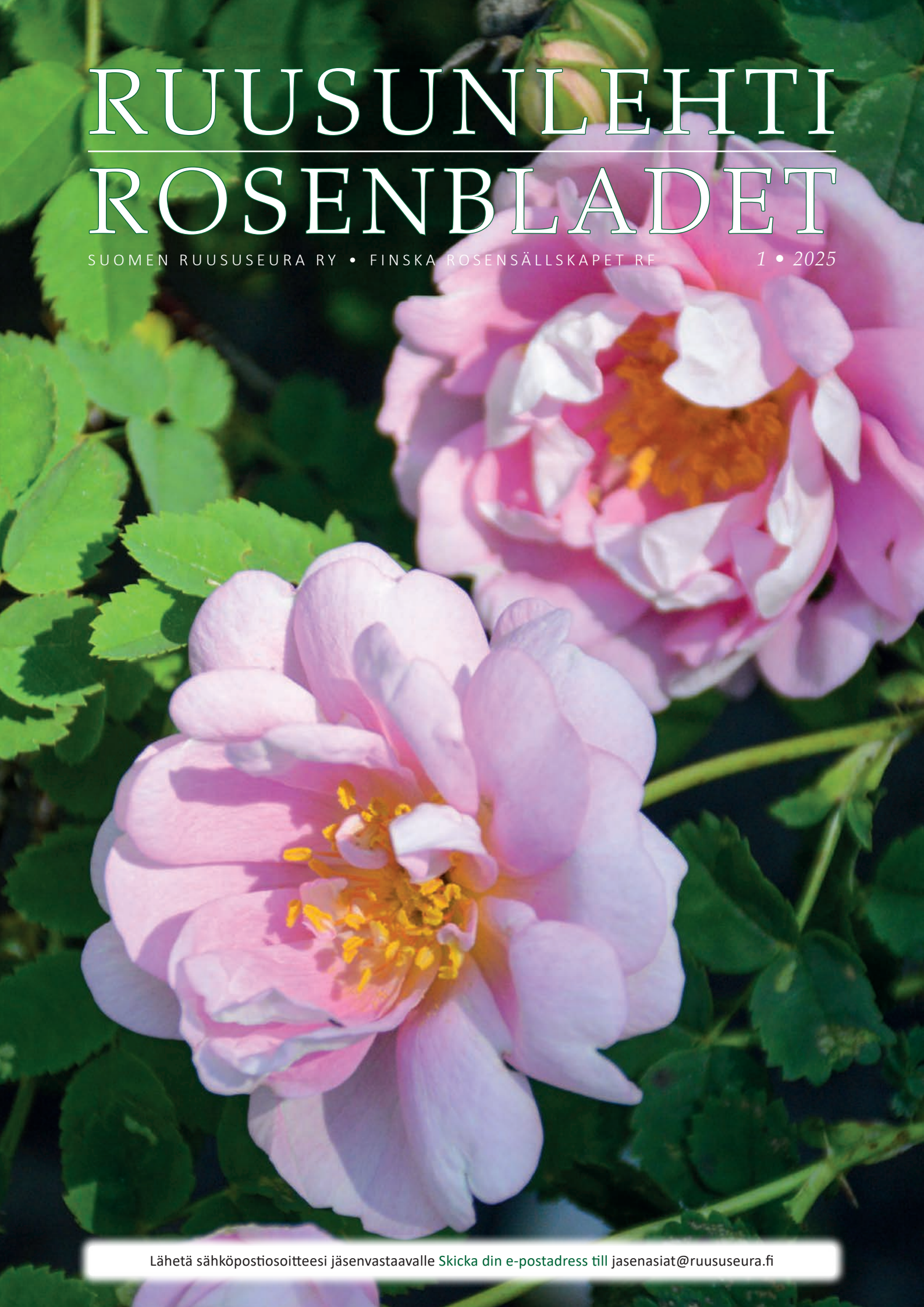

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

1 • 2025

Lähetä sähköpostiosoitteesi jäsenvastaavalle Skicka din e-postadress till jasenasiat@ruususeura.fi

Sisällysluettelo – Innehåll

- 3 Puheenjohtajan palsta
Ordförandens spalt
Michael Luther
- 5 Toimituksen pöydältä
Från redaktionsbordet
Eija Temmes
- 6 Vuoden ruusut 2025
Årets rosor 2025
- 12 Ruusutarha Norjassa - toiveita ja todellisuutta
En rosgård i Norge – förhoppningar och realiteter
Thor Landsverk
- 18 Ruusujen ja piikkien kirkko
Kyrkan med rosor och taggar
Martin Stott
- 24 Suosikkiruusu 2025
Favoritros 2025
Michael Luther
- 28 Pirkanmaan paikallisryhmän tapahtumia vuonna 2024
Verksamheten i lokalgruppen i Birkaland 2024
Pentti Säynäväjärvi
- 33 Olgan ruusutarhat
Olgas rosträdgårdar
Eija Temmes
- 36 Kutsu vuosikokoukseen 2025
Kallelse till årsmöte 2025
- 37 Pohjoismainen ruusuviikonloppu Islannissa 8.–10. elokuuta 2025
Nordisk rosenhelg i Island 8 – 10 augusti 2025
- 38 Paikallisryhmät tiedottavat
Lokalgrupperna informerar
- 39 Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa
Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Kansikuvat / Omslagsbilder
Etukansi / Framsidan: 'Marzipan' Kuva/Foto Michael Luther
Takakansi / Baksidan: 'Louis Bugnet' Kuva/Foto Inger Kullberg

Lisää ja parempaa tiedottamista

Tämän päivän maailmassa tieto siirtyy nopeasti erilaisen viestimien kautta.

Perinteisesti Ruusunlehti on yhdistävä tekijä jonka kautta tieto kulkee Ruususeuran kaikille jäsenille neljä kertaa vuodessa. Ruusunlehdellä on keskeinen tehtävä ja siitä emme halua luopua. Sähköiset viestimet antavat mahdollisuuden laajentaa tiedon tarjontaa lisäämättä kustannuksia merkittävästi. Ruususeurassa käytämme lisääntyvässä määrin sähköistä tiedottamista, jotta jäsenet saisivat enemmän heitä kiinnostavaa tietoa. Ruususeuran jäsenrekisteri siirrettiin uuteen rekisteriohjelmiaan 2024, mikä mahdollistaa sähköpostien lähettämisen pienellä vaivalla jäsenille, joiden sähköpostiosoitteet ovat tiedossa.

Vuonna 2024 Puutarhaliitto muuntui puutarhayhdistysten kansalliseksi kattojärjestöksi.

Puutarhaliitto on jatkossa yhteistyöjärjestö, joka palvelee puutarhayhdistyksiä monella tavalla. Merkittävä uusi toimintamuoto on webinaarit, verkon kautta välittyvät luennot, joita Puutarhaliitto järjestää noin kerran kuukaudessa. Webinaarien aiheet kattavat hyvin erilaisia puutarhahoidon osa-alueita, jotka voivat kiinnostaa harrastajia. Kevään 2025 aikana aiheita ovat muun muassa pelargoniat, pähkinöiden viljely, biohiili, monivuotiset hyötykasvit, ruukkuviljely ja viininviljely Suomessa. Ruususeuran jäsenenä voit osallistua näihin webinaareihin ilmaiseksi. Tieto niistä, sekä liittymislinkki lähetetään sähköpostissa.

Mera och bättre information

Idagens värld färdas informationen snabbt via många olika medier.

Traditionellt har Rosenbladet varit den sammanhållande länken som ger information åt Rosensällskapets alla medlemmar fyra gånger i året. Rosenbladet fyller en viktig funktion och det vill vi inte ändra på. De elektroniska medierna ger en möjlighet att bredda utbudet av information utan att öka kostnaderna nämnvärt. Inom Rosensällskapet kommer vi också i allt högre grad att använda elektronisk information för att berätta om det som kan vara intressant för våra medlemmar. 2024 överförde vi medlemsregistret till ett nytt registerprogram som gör det möjligt att med rätt enkla medel skicka ut e-post till alla medlemmar som uppgett sin e-postadress.

2024 omformades också Puutarhaliitto-Trädgårdsförbundet till en nationell samarbetsorganisation för trädgårdsföreningarna i Finland.

Puutarhaliitto kommer i fortsättningen att vara ett samarbetsorgan och betjäna trädgårdsföreningarna på olika sätt. En betydelsefull ny verksamhet är de webinarier, föreläsningar via nätet, som Puutarhaliitto ordnar ca en gång per månad. Teman för webinarierna berör olika aspekter av trädgårdsodling, som kan intressera trädgårdsamatörer. Under våren 2025 kommer webinarier att handla om bl.a. pelargonier, nötter, biokol, fleråriga nyttväxter, odling i kruka och vinodling i Finland. Som medlem i

Puheenjohtaja Reijo Kujala Puutarhaliiton vuosikokouksessa 23.11.2024. / Ordförande Reijo Kujala på Puutarhaliittos årsmöte 23.11. 2024.

Joel Rosenberg kertoi metsäpuutarhasta. / Joel Rosenberg berättade om skogsträdgårdssodling på mötet.

Tiedotamme sähköpostilla myös muista ajankohtaisista asioista kuten Avoimet Puutarhat -tapahtumasta ja taimi-
toreista, joita järjestetään eri puolilla Suomea. Myös tieto
jäseneduista, jotka Puutarhaliitto on saanut neuvoteltua
eri yritysten kanssa, lähetetään sähköpostitse. Lähetäm-
me sähköpostia myös muista ajankohtaisista asioista ja
tapahtumista, jotka voivat kiinnostaa Ruususeuran jäseniä.
Sähköpostia tulee vähintään neljä kertaa vuodessa. Vali-
tettavasti Ruususeuralla ei ole taloudellisia eikä henkilö-
resursseja lähettää tätä tietoa paperipostina.

Kuten ylläolevasta käy ilmi on mahdollista lähettää
sähköpostia vain jäsenille, jotka ovat ilmoittaneet sähkö-
postiosoitteensa seuralle. Olemme syksyllä 2024 päivit-
täneet jäsenrekisterimme mahdollisimman hyvin. Kiitos
kaikille, jotka olette ilmoittaneet sähköpostiosoitteenne.
Valitettavasti emme ole onnistuneet tavoittamaan kaikkia
jäseniä tässä asiassa. Uskoisin, että aika moni haluaisi
hyödyntää laajempaa tiedottamista, mikä edelläesitetyn
mukaisesti on tarjolla. Näin ollen toivon, että sähköisen
viestinnän hyödyistä kiinnostuneet ilmoittaisivat sähkö-
postiosoitteensa Ruususeuran jäsenvastaavalle Päivikki
Vilppulalle osoitteeseen jasanasiat@ruususeura.fi elleivät
vielä ole osoitettane ilmoittaneet.

Vuosi 2025 tulee olemaan mielenkiintoinen ruusuvuo-
si. WFRS:n maailmankokous järjestetään 18.–23.5.2025
Fukuyamassa Japanissa. Pohjoismainen ruusuviikonloppu
järjestetään 8.–10.8.2025 Islannissa. Näistä mielenkiintoi-
sista tapahtumista löydät lisää tietoa jäljempänä tässä leh-
dessä. Tartu tilaisuuteen tavata mielenkiintoisia 'ruusuhi-
misiä' ympäri maailmaa ja nähdä hurmaavia ruusupuistoja
erilaisessa ilmastossa.

Mikäli et halua matkustaa kaukomaille niin Avoimet
Puutarhat 6.7.2025 tarjoaa mahdollisuuden vierailla
mielenkiintoisissa kotimaisissa puutarhoissa. Ehkä jopa
haluat osallistua tapahtumeen avaamalla oman puutarhasi
samanmielisille vierailijoille!

Rosensällskapet får du delta i de här webinarierna gratis.
Information om dem och en länk, som du kan koppla upp
dig genom, skickas ut via e-post.

Vi kommer också att informera om övriga aktuella
aktiviteter som t.ex öppna trädgårdar och planttorg som
ordnas på olika håll i Finland via e-post. Likaså kan vi
informera om de medlemsförmåner som Puutarhaliitto
lyckats förhandla sig till med olika företag.

Information via e-post skickar vi ut när det finns aktu-
ella händelser som kan vara intressanta för våra medlem-
mar, minst fyra gånger per år.

Tyvärr har vi inte ekonomiska och personella resurser
att skicka ut information om alla de här aktiviteterna som
papperspost. Som du förstår av ovanstående är det möjligt
för Rosensällskapet att skicka ut e-post bara till de med-
lemmar som meddelat sin e-postadress till oss. Under
hösten 2024 har vi uppdaterat medlemsregistrets e-post-
adresser så långt som möjligt. Tack till alla som meddelat
sin e-post. Tyvärr saknar vi ännu e-postadresser på rätt
många medlemmar som vi tror gärna skulle ta emot infor-
mation om de olika aktiviteter som erbjuds via den.

Jag hoppas därför att du meddelar din e-post till vår
medlemsansvariga Päivikki Vilppula på e-postadressen
jasenasiat@ruususeura.fi om du inte redan gjort det.

År 2025 kommer att vara ett intressant rosenår. Den
18–23 maj ordnas WFRS världskongress i Fukuyama i
Japan och 8–10 augusti ordnas den Nordiska Rosenweek-
enden på Island. Du hittar mera information om de här
intressanta kongresserna längre fram i tidningen. Ta tillfäl-
let i akt att träffa intressanta rosmänniskor från olika håll
i världen och upplev spännande rosmiljöer i andra länder.

Vill du inte resa så långt så erbjuder också evenemanget
Öppna Trädgårdar den 6. juli 2025 möjligheter att besöka
intressanta trädgårdar i vårt eget land. Kanske du vill delta
och öppna din trädgård för andra likasinnade?

Suloisista suloisin, paras ja mieleisin

Tyttärenpoikani hartain toive ennen joulua oli saada lahjaksi pusero, jonka selkämystä koristaa suosikkijalkapallotähden nimi. On ihan toista mennä futis-harjoituksiin Yamal-paidassa kuin – no, vaikkapa Messi-paidassa (joka vuosi sitten oli sen joulun tärkein juttu). Jalkapallofaneilla on ihanteensa ja suosikkinsa ja niin on ruusuharrastajillakin.

WFRS – World Federation of Roses Society, maailmanlaajuinen ruusuharrastajien, -tutkijoiden ja -tuottajien järjestö nimeää vuosittain Award of Garden Excellence kunniainannan erityisen ansiokkaalle ruusutarhalle jossakin päin maailmaa. Tänä vuonna valinta julkaistaan Fukuyamassa järjestettävän konferenssin yhteydessä.

Suomen Vuoden ruusu ja Suosikkiruusu 2025 on valittu ja kilpailujen voittajat julkaistaan tämän lehden sivuilla. Vuoden ruusun valinta on siinä mielessä erikoinen, että ”voittaja” on ollut selvillä jo aikapäiviä sitten. Tälle on järkeenkäyvä selitys. Ruususeura, joka valinnasta vastaa, haluaa tehdä tunnetuksi kasvattamisen arvoisia, kauniita ja kestäviä ruusuja. Ne ovat usein luonnonruusuja, löytöruusuja tai Suomessa jalostettuja uusia pensasruusuja. Vuoden ruusut julkaistaan hyvissä ajoin etukäteen, jotta taimistoviljelijät ehtivät varautua lisääntyvään myyntiin.

Suomen tapaan muissakin pohjoismaissa on perinteenä nimetä vuoden ruusu. Norjan ja Tanska osalta kerromme päätöksistä tässä ykkösnumerossa, mutta Ruotsin ja Islannin valinnoista pääsemme kertomaan vasta myöhemmin.

Jalkapallofanin paidan hankinta ei muuten ollut aivan yksinkertainen bisnes. Kauppaa käytiin netin välityksellä ja tilauksen saapumista odotellessa jännitettiin, saadaanko rahoille vastinetta ja jos saadaan, niin mitä ja milloin. Paita saapui ajallaan ja sen lisäksi paketista löytyi yllättäen myös aivan passelit pelihousut. Hoksaisipa joku nokkela ryhtyä käymään kauppaa myös suosikkiruusupaidoilla... Saattaisinkin harkita.

P.S. Edellisellä sivulla on kuva ”Pähkinämies” Joel Rosenbergista, jonka esitelmää olin kuuntelemassa. Opin monta asiaa ja yksi niistä koski pähkinän kukintaa. Kirjoitin viime Toimituksen pöydältä -palstallani virheellisesti pähkinä-pensaasien syksyisestä kukinnasta. Kyse ei ollutkaan kukinnasta, vaan siihen valmistautumisesta: norkot ilmestyvät jo syksyllä, mutta kukkivat vasta keväällä.

Den sötaste av de söta, den bästa och den mest tilltalande

Mitt barnbarns innerligaste önskan inför julen var att som gåva få en spelskjorta med en bild av spelarfavoriten på ryggen. Det är ju något helt annat att komma till fotbollsträningen i en Yamal-skjorta i stället för – tja, en Messi-skjorta (som var det viktigaste inför senaste jul). Fotbollsfans har sina ideal och sina favoriter, och sådana har också vi rosvänner.

WFRS – World Federation of Roses Society, den internationella organisationen för rosamatörer, -forskare och -producenter, belönar varje år en förtjänstfull rosträdgård med ett hedersomnämmande, ”Award of Garden Excellence”. Årets utmärkelse tillkännages i samband med konferensen i Fukuyama i Japan.

Årets ros i Finland och Favoritrosen 2025 har utsetts och vinnarna publiceras här i tidningen. Valet av Årets ros är speciellt eftersom ”vinnaren” har varit känd i flera år, förklaringen till den omständigheten är enkel. Rosensällskapet, som står för valet, vill på det här sättet lyfta fram odlingsvärda, vackra och hårdiga rosor. Det handlar ofta om vilda rosor, fyndrosor eller buskrosor som är framtagna i Finland. Årets ros har därför utsetts redan några år på förhand så att plantskolorna skall hinna förbereda sig på en större efterfrågan.

Även i de övriga nordiska länderna har man som tradition att utse årets ros. I det här numret presenterar vi de val som gjorts i Norge och i Danmark. Valresultaten i Sverige och i Island tillkännages senare i januari och hinner därför inte med före pressläggningen av Ruusunlehti/Rosenbladet 1/2025.

Det var förresten inte alls lätt att få tag i spelskjortan åt fotbollsentusiasterna. Inköpet skedde på nätet och medan vi väntade på att paketet skulle levereras oroade vi oss över om vi får valuta för våra pengar och om så går, hur skjortan ser ut och när den kommer. Paketet anlände verkligen i tid och till vår förvåning innehöll det också spelshorts i lämplig storlek. Tänk om någon påhittig person kunde komma på att göra skjortor med bilder av favoritrosor... Ett inköp kunde då övervägas.

P.S. På föregående sida finns en bild av nötdlaren Joel Rosenberg, som jag hade glädjen att lyssna på för en tid sedan. Jag lärde mig en hel del, bland annat om hur och när träden/buskarna blommar. Jag skrev i senaste nummer om att vår hasselbuske blommade på hösten. Det jag noterat var ändå inte blommor. Busken förberedde sig på blomning: det handlade om hängen som utvecklas redan på hösten, på våren slår de ut i blom.

Kuva/Foto M. Kulju

SUOMEN VUODEN RUUSU 2025 – ÅRETS ROS I FINLAND 2025

'Marzipan'

*PIRJO RAUTIO teksti/text – INGER KULLBERG käännös/översättning

Tarhapimpinellaruusu 'Marzipan' on matala, vain noin 0,8–1 metrin korkuiseksi kasvava, kestävä pensas, jossa on tummanvihreät, pienet lehdykät. Juurivesoja muodostuu jonkin verran. Pensas kukkii runsaasti kesä – heinäkuussa. Keskikokoiset, puolikerrannaiset kukat ovat keskeltä voimakkaammin vaaleanpunaiset, reunat ovat vaaleammat, heteet keltaiset. Sisimmät terälehdet kääntyvät kukan keskiosaa kohti. Miellyttävä, mieto, mausteinen tuoksu. Kukinnan jälkeen pensas on täynnä litteänpöreitä, mustia kiulukkoita. I – VI.

Spinosissimarosen 'Marzipan' är en låg, endast 0,8–1 meter hög hårdig buske, som har mörkgrönt, smått bladverk. Rotskott bildas i någon mån. Busken blommar rikligt i juni – juli. De medelstora, halvfyllda blommorna är i mitten starkare ljusröda, kanterna är ljusare, ståndarna är gula. De inre kronbladen böjer sig mot blommans mitt. Behaglig, mild, kryddig doft. Efter blomningen är busken full med plattrunda, svarta nypon. I – VI.

Kuva/Foto M. Kulju

Kasvutapa: Pensasruusu

Ryhmä: Spinosissima

Korkeus cm: 70–90

Väri: Punainen, vaaleanpunainen

Talvenkestävyys Suomi: Fi 1–6

Tuoksu: 1

Växtsätt: Buskros

Grupp: Spinosissima

Höjd cm: 70–90

Färg: Röd, rosa

Vinterhärdighet Finland: Fi 1–6

Doft: 1

Lähteet / Källor:

*Rautio Pirjo. 2019. Tarhapimpinellaruusut ja tarhaharisoniruusut – Spinosissimarosor och harisoniirosor. Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf, s. 48.

Suomen Ruususeura <https://ruusut.ruususeura.fi/sv/ros/marzipan-marzipan/>

'Stanwell Perpetual' lähietäisyydeltä. / Närbild av 'Stanwell Perpetual'. Kuva/Foto Halldis Myhre Tvete

NORJAN VUODEN RUUSU 2025 – ÅRETS ROS I NORGE 2025

'Stanwell Perpetual'

BJØRG NARUM teksti/text – MÄRTHA VESTERBACK käännös norjasta ruotsiin/översättning norska till svenska – EIIJA TEMMES suomennos/till finska

Ehdotuksen tekijä on HALLDIS MYHRE TVETE, Norjan ruusuyhdistyksen Gudbrandsdalen-osastosta. /
Förslagsgivare är HALLDIS MYHRE TVETE från Norsk Roseforenings avdelning i Gudbrandsdalen.

'Stanwell Perpetual' kuuluu Spinosissima-ryhmään. Ruusu on uudelleen kukkiva, kestävä Norjan kuudennelle vyöhykkeelle (Suomi I – III) ja enimmillään 180 x 180 cm leveä ja korkea.

Halldis Myhre Tvete sanoo ruususta, että siinä on "vaaleanpunaiset, täyteläiset, suuret kukat (6–8 cm) ja ihana tuoksu. Ensimmäinen kukinta on hienoa, sitten parin viikon tauon jälkeen alkaa uusi kukinta, joka kestää, kunnes pakkanen tulee. Pensas tarvitsee tukea, meillä

'Stanwell Perpetual' räkna till Spinosissima-gruppen. rosen är remonterande, hårdig till zon H6 i Norge (I – III i Finland) och kan bli 180 x 180 centimeter bred och hög.

Halldis Myhre Tvete berättar så här om rosen: "Ljus-röda, fyllda stora blommor (6–8 cm) och en underbar doft. Det första floret är ståtligt, sen ser den lite osnygg ut i ett par veckor innan den börjar blomma på nytt ända tills frosten kommer. Den är lättskött. Hos oss i H5 växer den på en torr plats vid en vägg. Den behöver stöd, kan vissa

Voittajaruusu 'Stanwell Perpetual'. / Den vinnande rosen 'Stanwell Perpetual'. Kuva/Foto Halldis Myhre Tveté

vyöhykkeellä H5 se kasvaa kuivalla maalla seinää vasten. Se voi taantua joiksikin vuosiksi väliaikaisesti, mutta palautuu yleensä hyvin. 'Stanwell Perpetual' on hyvin helpohoitoinen, kaunis ja rehevä."

Historia:

Koska 'Stanwell Perpetual' on historiallinen ruusu, ei ole helppoa löytää tarkkaa vuotta, jolloin ruusu jalostettiin ja esiteltiin.

Lars-Åke Gustavssonin kirjassa (Rosor för nordiska trädgårdar) vuodelta 2008 kirjoitetaan 'Stanwell Perpetualista', että Lee jalosti sen Stanwellissa (Iso-Britannia) ennen vuotta 1836. Kirjasessa Tarhapimpinellaruusut ja tarhaharisoniruusut suomalainen Pirjo Rautio kirjoittaa vuodeksi 1838. Hän toteaa myös, että ruusu on *R. damascena* x *R. spinosissima*, jossa ruusun lehdet ja piikit edustavat spinosissima-ruusujen kasvutapaa, Damascena-ruusujen piirteisiin viittaavat puolestaan kukat ja tuoksu sekä pitkä kukinta-aika.

HMF:ssä (HelpMeFind) kirjoitetaan, että James Lee kasvatti ruusun ennen vuotta 1821 ja Lee & Kennedy esittelivät sen Hammersmithissä ennen vuotta 1822. Amerikkalaisessa "Modern Roses 12"-kirjassa todetaan 'Stanwell Perpetualin' syntyneen tuntemattoman spinosissiman ja 'Portlandican' luonnollisesta risteytyksestä, kun taas eurooppalaiset lähteiden mukaan osapuolena olisi *Rosa damascena bifera*. Kukan värin sanotaan voivan viitata 'Quatre Saisonsiin.'

är få små frostsador, men kommer igen. Den är väldigt vacker och frodig."

Historik:

Eftersom 'Stanwell Perpetual' är en gammal ros är det inte lätt att hitta det exakta året när den är framtagen och lanserad.

I Lars-Åke Gustavssons bok (Rosor för nordiska trädgårdar) från 2008 sägs det att rosen är förädlad av Lee i Stanwell (Storbritannien) före år 1836. I häftet "Spinossimarosor och Harrisoniiror" skriver Pirjo Rautio (Finland) året 1838. Hon anser också att rosen är en *R. damascena* x *R. spinosissima*, eftersom rosens blad och taggar tyder på spinosissima och växtsättet, blommorna och doften påminner mest om damascenerrosor. Den långa blomningstiden för tankarna till höstdamascener.

I HMF (HelpMeFind) sägs det att rosen förädlades av James Lee före 1821 och lanserades av Lee & Kennedy i Hammersmith, före 1822. I "Modern Roses 12", utgiven i USA, finns en uppgift om att 'Stanwell Perpetual' uppstått genom en spontan korsning mellan en okänd spinossimaros och en Portland-ros, medan europeiska källor påstår att den ena föräldern är *Rosa damascena bifera*. Blommornas färg kan tyda på att 'Quatre Saisons' är föräldern som står för den remonterande blomningen.

TANSKAN VUODEN RUUSU 2025 – ÅRETS ROS I DANMARK 2025 'Perennial Blue'

JENS OTTO PEDERSEN teksti ja kuvat/text och foto – ET suomennos/översättning till finska

MÄRTHA VESTERBACK käännös tanskasta/översättning danska till svenska

Aina silloin tällöin amatöörikasvattaja osuu naulan kantaan ja juuri näin kävi, kun Bernhard F. Mehring Isosta-Britanniasta jalosti tämän köynnösrusun. Se kukkii lähes koko kesän ja on uskomattoman terve. 'Perennial Blue' pysyy sopivan korkuisena kasvaessaan noin kahden ja puolen metrin mittaiseksi. Kukkien värileikki tekee siitä mielenkiintoisen katsella ja tertuissa kasvavat avoimet kukat ovat hyönteisten mieleen. Tästä syystä Ruusuyhdistyksen jäsenet valitsivat 'Perennial Bluen' myös vuoden 2025 Biodiversiteetrusuksi. Vuonna 2013 ruusulle annettiin saksalainen ADR-tunnustus. Euroopassa Tantau Rosen (www.rosen-tantau.com) myy tätä ruusua.

Det händer då och då att en amatörförädlare träffar helt rätt, och det har Bernhard E. Mehring i Storbritannien gjort när han tog fram den här lilla klätterrosen. Den blommar så gott som hela sommaren och är otroligt frisk. Den blir inte för hög, den maximala höjden är ungefär 2,5 meter. Blommornas färgspel gör att den är intressant att betrakta och det rikliga antalet klasar av öppna blommor lockar många insekter. De här omständigheterna gjorde att den valdes till Årets ros 2025 av medlemmarna i Danska Rosensällskapet under temat Rosor för biodiversitet. Rosen fick tyskt ADR-certifikat 2013 och säljs i Europa av Tantau Rosen (www.rosen-tantau.com).

Kuva 1. Alba-ruusut ympäröivät puutarhan oleskelualuetta. Vasemmalta oikealle 'Queen of Denmark', 'Mme Legras de St. Germain', 'Félicité Parmentier', 'Complicata', 'Stanwell Perpetual', 'Blanche de Belgique' ja 'Great Maiden's Blush'. 'Stanwell Perpetual' on harvinainen spinosissima-risteymä, joka kukkii pitkään. / Sittplatsen i vår trädgård omges av främst albarosor. Från vänster: 'Queen of Danmark', 'Mme Legras de St. Germain', 'Félicité Parmentier', 'Complicata', 'Stanwell Perpetual', 'Blanche de Belgique' och 'Great Maiden's Blush'. 'Stanwell Perpetual' är snarare en sällsynt spinosissimahybrid med lång blomningstid.

Ruusutarha Norjassa

– toiveita ja todellisuutta

En rosgård i Norge

– förhoppningar och realiteter

THOR LANDSVERK teksti ja kuvat/text och foto – JUKKA KALLIJÄRVI suomennos/till finska

MÄRTHA VESTERBACK käännös ruotsiksi/översättning till svenska

Ruusutarhamme sijaitsee Telemarkissa, Heddalin alueella, Kaakkois-Norjassa, noin sata kilometriä Oslostä länteen. Ilmastomme on rannikoita kylmempi ja kuivempi sisämaailmasto, joka vastaa Ruotsin kasvuvyöhykkeitä 4 - 5 ja Suomen II ja III -vyöhykkeitä. Talvikuukausina saamme yleensä melko pysyvän 30–40 senttimetrin lumipeitteen.

Vår rosgård ligger i Telemark, Heddal, i sydöstra Norge, ungefär 100 kilometer väster om Oslo. Klimatet är torrare och något kallare än vid kusterna. Våra väderförhållanden motsvarar ungefär zon 4 - 5 i Sverige, II – III i Finland. Under vintermånaderna har vi vanligtvis ett rätt så bestående snötäcke på ungefär 40–50 centimeter. Sett med nordiska

Kuva 3. Tälle alueelle olen keräillyt ranskanruusuja, damaskonruusuja ja muutaman neidonruusun. Niiden tuoksu kantaa kauas täyden kukinnan aikana. Köynnöstävät ruusut koristavat ulkorakennuksen seinustoja. Vasemmalta oikealle 'Lykkefund', 'New Dawn', 'Elfe' ja 'Polstjärnan'. 'Elfeä' lukuun ottamatta lajikkeet ovat melko kestäviä. / På det här området har jag samlat gallicor, damascener och någon albaros. Deras sammanlagda doft bär långt. Klätterrosorna pryder uthusbyggnaden. Från vänster: 'Lykkefund', 'New Dawn', 'Elfe' och 'Polstjärnan'. Alla är relativt hårdiga, eventuellt med undantag för 'Elfe'.

Kuva 2. 'La Ville de Bruxelles' on kerran kukkiva damaskonruusu, jonka kukkien tyypillinen tuoksu on voimakas ja viehättävä. On ollut meillä melko kestävä. / 'La Ville de Bruxelles', en engångsblommande damascenerros, har en typisk, stark doft. Relativt vinterhårdig hos oss.

ögon är vårt klimat rätt milt. Ändå händer det att temperaturen sjunker ner till minus 30 grader och mer, vilket händer vintern 2023–2024. I sådana temperaturer är ett snötäcke av synnerligen stor vikt för att trädgårdens växter skall kunna överleva.

Jag har till exempel vårdat mig om rosen 'Botticelli' från Meilland i Frankrike i över 19 år. Den har drabbats av allvarliga vinterskador under årens lopp, men alltid kommit på nytt och blommat rikligt på sensommaren och på hösten. Sommaren 2024 visade den tyvärr inga livstecken alls. Vi vet alla att klätterrosor är speciellt känsliga, eftersom de är mera utsatta för väder och vind. Så sant, senaste vinter förlorade jag flera klättrare som förskönat min trädgård i många år, till exempel Austin-rosen 'James Galway' och Kordes-rosen 'Amadeus'. De kanadensiska 'Henry Kessley', 'John Davis' och 'John Cabot', alla framtagna av Dr. Felicitas Svejda, ådrog sig inga vinterskador alls.

Förädlings- och försöksstationen Balsgård i södra Sverige inspirerades av framgångarna i Kanada och påbörjade ett rosförädlingsprojekt baserat på utvalda rosor från Kordes och Svejdas 'L83'. En av rosorna från det programmet, 'Balsgårds Freja' är lika hårdig som de kanadensiska, åtminstone hos oss. Andra förädlingsväxter därifrån, 'Balsgårds Anna', 'Balsgårds Balder' och 'Balsgårds Irma', är inte lika hårdiga, men har uthärdat vintern i Telemark med godkänt betyg.

Kuva 4. Spinosissima-risteymä 'Poppiuksen' kukkarunsautta on vaikea ylittää. Se kukkii varhain ja syksyllä ilmestyy vielä muutamia kukkia. / Spinosissimahybridin 'Poppius' blomrikedom är svår att överträffa. Den blommar tidigt och kan återkomma med några blommor på hösten.

Pohjoismaisittain paikkakunnan ilmasto on suhteellisen leuto, mutta toisinaan – kuten viime talvena 2023–2024 – lämpötila laski 30 pakkasasteeseen. Tuollaisissa lämpötiloissa lumipeite on oleellinen puutarhakasvien selviytymiselle.

Olen vaalinut puutarhassani ranskalaisen Meillandin 'Botticelli'-ruusua 19 vuotta. Se on paleltunut pahoin useita kertoja vuosien varrella, mutta aina toipunut ja kukkinut upeasti loppukesällä ja syksyllä. Valitettavasti tänä vuonna (2024) ruusu ei ole enää osoittanut elonmerkkejä.

Kuten tiedämme köynnösrusuut ovat erityisen arkoja pakkaselle, koska niillä on yleensä vähemmän lumisuoja. Viime talvena menetin useita köynnösrusuja, jotka olivat menestyneet puutarhassani vuosia; esimerkiksi Austinin 'James Galway'n' ja Kordesin 'Amadeuksen'. Kanadalaiset Tri. Felicitas Svejdan jalostamat köynnöstävät 'Henry Kelsey', 'John Davis' ja John Cabot' sen sijaan selviytyivät vaurioitta viime talvesta.

Kuva 5. 'Lyckefund' on luotettavasti talvenkestävä täällä. Sen kukkien tuoksu on hunajainen ja kasvuvoima ja kukkarunsaus hämmästyttävät. Se peittää ulkorakennuksen seinän kattoon asti. / 'Lyckefund' är pålitlig och hårdig hos oss. Den fascinerar med sin doft av honung, sin växtkraft och sin "flower power". Den täcker uthusbyggnaden upp till taket.

Kuva 6. 'Hurdal' tai 'Hurdalsrosen' on lähestulkoon keskikesän symboli Norjassa. Se on talvenkestävä, mutta valitettavasti altis sienitaudeille. / Högsommarens symbol i Norge är den blommande 'Hurdal'. Den är hårdig nästan överallt, men känslig för svampsjukdomar.

Kanadalaisen ruusunjalostuksen innoittamana Balsgårdin tutkimusasema Ruotsissa aloitti 1990-luvun alussa ruusunjalostusohjelman, joka hyödynsi joitakin saksalaisia Kordesin lajikkeita sekä Svejdan Kanadassa jalostamaa L83-lajiketta. Yksi sen ohjelman tuloksista, 'Freja', on

Alla ovannämnda rosor är remonterande. Men, för att vara ärlig, i en trädgård i Norden är återblomningen inte det viktigaste, eftersom sommaren ofta är för kort för att en andra riklig blomning skall kunna åstadkommas. Engångsblommande rosor är ofta mer hårdiga och mera

Kuva 7. Ranskalainen 'Martine Guillot' on ollut ehdottomasti kestävimpiä nykyaikaisista remontoivista pensasruusuista puutarhassani, tosin ei aivan kanadalaisten ruusujen luokkaa. / Gallicarosen 'Martin Guillot' har absolut varit en av de mest hårdiga nutida remonterande buskrosorna hos oss, när ändå inte upp till de kanadensiska rosornas nivå.

puutarhassani yhtä talvenkestävä kuin kanadalaiset lajikkeet. Muut Balsgårdin jalosteet 'Anna', 'Balder' ja 'Irma' ovat ehkä hiukan arempia, mutta nekin ovat menestyneet hyvin Telemarkissa. Svejdan ja Balsgårdin jalosteet ovat toistuvasti kukkivia, mutta pohjoismaisissa puutarhoissa toistuva kukinta ei välttämättä ole kovin tärkeä ominaisuus, sillä kesä on usein liian lyhyt runsaaseen toiseen kukintaan.

Kerran kukkivat pensasruusut ovat usein kestävämpiä ja soveliaampia ilmastoomme. Esimerkiksi Rosa Albar ryhmän neidonruusut ovat erittäin suositeltavia, jos puutarhassa on tarpeeksi tilaa. Koiranruusun perimä antaa

anpassade till vårt klimat. Albarosor, till exempel, passar utmärkt i en trädgård här i norr om man bara har tillräckligt med utrymme. Arvet från stenrosen (*Rosa canina*) ger albarosorna både hårdighet och ett kraftigt buskigt växtsätt. De ger trädgården struktur som jag visar på bild 1 där jag har planterat en grupp av främst albarosor runt en sittplats – det är skönt avkopplande att under sommaren samla sina vänner där.

Gallicarosor och damascenerrosor, till exempel 'La Ville de Bruxelles' (bild 2, 3) fungerar på samma sätt som albarosor. De är också hårdiga och trivs i min trädgård. Exceptionellt kalla vintrar, som 2023–2024, kan ändå

Alba-ruusuille paitsi kestävyyttä myös näyttävyyttä pensaina kasvutavan puolesta. Olen istuttanut Alba-lajikkeita ryhmäksi oleskelualueen ympärille – siihen on hauskaa kokoontua istumaan ystävien kanssa kesäpäivinä (kuva 1).

Neidonruusujen tavoin gallicaruusut (ranskanruusut) ja damaskonruusut, jälkimmäisistä esimerkkinä 'La Ville de Bruxelles' (kuvat 2, 3) viihtyvät ja menestyvät hyvin puutarhassani. Vain poikkeuksellisen kylminä talvina kuten 2023–2024 damaskonruusut saavat vaurioita. Esimerkiksi eräs lempiruusuistani 'Isphahan' vaurioitui pahoin. Onneksi en menettänyt sitä, vaan se toipui hyvin loppukesällä.

Kaikkein kestävimmat pensaruusut, kurtturuusun (*Rosa rugosa*), vuoriruusun (*Rosa pendulina*) ja juhanrususun (*Rosa spinosissima*) risteymät, esimerkiksi 'Poppius' (kuva 4), ovat korvaamattomia pohjoismaisessa puutarhassa. Niiden historia koristekasveina Pohjoismaissa on pitkä, ja niiden arvon tunsivat myös kanadalaiset ruusunjalostajat, jotka hyödynsivät niitä työssään. Toiseen ruususukuun kuuluvat talvenkestävät, köynnöstävät heleanrusuristeymät (*Rosa helenae*) 'Lyckefund' (kuva 5) ja 'Hybrida' ovat myös erittäin suosittuja Norjassa. Kaikkialla keskikesällä kukkiva luumuruusuristeymä (*Rosa villosa*) 'Hurdal' (kuva 6) on todellinen norjalaisten puutarhojen tunnusmerkki. Se muistuttaa kasvutavaltaan ja kooltaan enemmän pientä puuta kuin pensasta.

Monet puutarhurit pohjoisissakin oloissa kuitenkin suosivat huonon talvenkestävyytensä takia haastavia, mutta jatkuvasti kukkivia nykyaikaisia ruusuja. Austin-ruusut, joissa on saavutettu historiallisten ruusujen viehkeys ja tuoksu, ovat nykyään erittäin suosittuja Norjassakin, mutta niiden menestyminen riippuu suuresti paikkakunnasta ja kasvupaikasta. Minunkin puutarhassani niitä on, mutta niiden kestävyys on aina epävarma, kuten on muidenkin suurten eurooppalaisten ruusunjalostajien lajikkeiden.

Joitakin kestävämpiä poikkeuksia toki löytyy, onhan kaupallisten lajikkeiden määrä valtava ja kylmänkestäviäkin lajikkeita ja jopa luonnonlajeja käytetään nykyään jalostuksessa. Kaupalliset jalostajat eivät kuitenkaan usein paljasta lajikkeidensa taustaa, joten tietoa hyvästä talvenkestävyydestä saadaan usein vain muilta ruusuharrastajilta. Eräs esimerkki tällaisesta on ranskalainen Guillot'n lajike 'Martine Guillot' (kuva 7). Luin tiedon sen poikkeuksellisen hyvästä talvenkestävyydestä amerikkalaisen Peter Schneiderin kirjasta "Right Rose Right Place" (2009). Tältä kokemuspohjalta uskaltauduin lähtemään itse risteyttämään ruusuja pohjoisiin olosuhteisiin. Pohjoismaat ja muut kylmän ilmaston alueet ovat hyvin pieniä markkina-alueita, joten saamme tänne soveltuvia kaupallisia lajikkeita vain satunnaisesti. Siksi meidän täällä täytyy itse ottaa vastuuta kylmänkestävien ruusujen jalostuksesta. Tästä kerron enemmän kirjoitukseni toisessa osassa seuraavassa numerossa.

förorsaka skador, främst på damascenerna. 'Isphahan', en av mina favoriter, led av kölden. Jag vill inte avstå från den, och blev glad åt att den ändå överlevde och att nya skott dök upp mot hösten.

De mest hårdiga buskrosorna, olika korsningar av rugosor (*Rosa rugosa*), bergros (*Rosa pendulina*) och spinosissimor (*Rosa spinosissima*), är engångsblommande och oersättligen i trädgårdarna i våra nordiska länder, till exempel 'Poppius' (bild 4). De har en lång historia i Norden som de kanadensiska rosodlarna kände till och de använde dem i sitt förädlingsarbete. En annan hårdig rosfamilj är de klättrande *Rosa helenae*-hybriderna. I Norge är 'Lyckefund' (bild 5) och 'Hybrida' mycket populära. En ros som nästan har kultstatus i trädgårdar i Norge är plommonros hybrididen (*Rosa villosa*) 'Hurdal' (bild 6). Den påminner mera om ett träd än en buske på grund av sin storlek och sitt växtsätt.

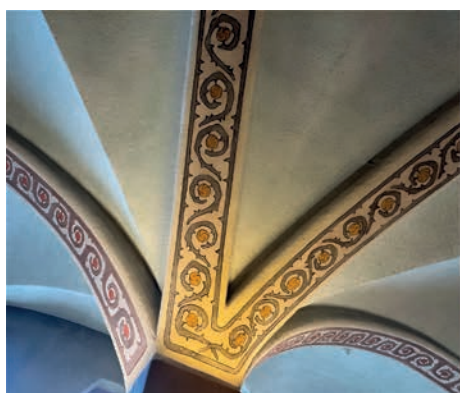
Många trädgårdsägare i nordliga förhållanden föredrar ändå remonterande rosor, trots deras skrala vinterhårdighet. Austin-rosorna, i vilka historiska rosors charm och doft förenas, har uppnått stor popularitet i Norge, men de lokala förhållandena och mikroklimatet är synnerligen avgörande för deras trivsel. Jag har också Austin-rosor, men inte så många. Övervintringen är ändå alltid osäker, vilket också gäller andra stora europeiska rosförädlare (Kordes, Tantau, Poulsen och Meilland) nya sorter.

Det finns ändå några strålande undantag – antalet rosor från nämnda stora förädlare är ju enormt, och nuförtiden används också vilda arter i förädlingsarbetet. De kommersiella företagen avslöjar emellertid sällan de nya sorternas bakgrund, man vill inte blotta hemligheter för konkurrenterna. Vissa drag, som till exempel rugosahybridernas blad, berättar något om ursprung och hårdighet, men i övrigt får man förlita sig till andra rosodlares erfarenheter. Ett exempel är rosen 'Martine Guillot' från den franska förädlaren Guillot. Om dess hårdighet läste jag i Peter Schneiders bok "Right Rose, Right Place" (USA, 2009) (bild 7).

Med den erfarenheten i bagaget vågade även jag börja med rosförädling, för våra förhållanden. Marknaden är liten, det är sällan de stora företagen försöker få fram rosor som garanterat klarar våra årstider. Därför, enligt mig, måste vi själva ta ansvar för att utveckla hårdiga sorter. Om det här kommer jag att berätta mera i följande avsnitt av min artikelserie.

Tampereen tuomiokirkon katto Hugo Simbergin freskoineen. / Tammerfors domkyrkas tak med Hugo Simbergs framträdande fresker. Kuva/ Foto Martin Stott

Tampereen tuomiokirkon holvikatto ja yksityiskohta lehteristä tyyliteltyine punaisine ja piikkisine ruusuineen. / Tammerfors domkyrkas tunnelvalvstak och en detalj från läktaren med de stiliserade röda rosorna och taggarna. Kuvat/Foto Martin Stott

Ruusujen ja piikkien kirkko Kyrkan med rosor och taggar

MARTIN STOTT *THE STORYTELLER GARDEN* teksti ja kuvat/text och foto – TOVE LOTHER käännös englannista/översättning från engelska
EIIJA TEMMES suomennot/till finska

Suomessa, Tampereen kaupungissa, on kirkko, jonka freskot ja maalaukset koettiin shokeeraavina, kun ne 100 vuotta sitten luotiin. Yhä edelleen kirkossakävijät saattavat suhtautua niihin torjuvasti.

Tampereen tuomiokirkko ei ole taivaita hipova keskiaikainen mestariteos. Matala graniittirakennus terävine torneineen ja punaisine liuskekivikattoineen rakennettiin vuosien 1902 ja 1907 välisenä aikana. Sisään tultaessa betoninharmaa holvikatto ja sitä kannattelevat pylvää satoine tyyliteltyine ruusuineen vangitsevat katseen.

Kirkon pääsalia kiertää kolmella sivulla lehteri. Sen salinpuoleista seinämää pitkin kiemurtaa 50-metrinen ruusuköynnös, jota kannattelevat 12 nuorta poikaa on kuvattu alastomina ja erilaisiin asentoihin asettuneina.

I den finländska staden Tammerfors finns en kyrka med speciella fresker och målningar som ansågs chockerande när de skapades för mer än 100 år sedan. Annu idag kan de väcka anstöt bland kyrkans besökare.

Tammerfors domkyrka är inget skyhögt medeltida gotiskt mästerverk. Den byggdes mellan 1902 och 1907 och är en låg granitbyggnad med spetsiga torn och ett rött skiffertak. När man stiger in dras blicken till det betonggråa mittvalvet. Valvbågarna pryds av hundratals stiliserade röda rosor och taggar.

En läktare löper längs med tre sidor av byggnadens mittskepp. Längs läktarskranket slingrar sig en målning av en tjock rosengirland - över 50 meter lång — som hålls upp av 12 unga pojkar i olika kroppsställningar.

Hugo Simberg

Monet luterilaista kirkkoa koristavat työt on luonut eräs Suomen ainutkertaisimmista taiteilijoista. Hugo Simberg oli suomalaisen symbolismin varhainen edustaja. Hänen työnsä ovat ladattu merkityksin.

Kun Tampereen tuomiokirkon maalaukset valmistuivat, kävi keskustelu kuumana, vähemmän kuitenkin esipuberteettiin ehtineiden poikien alastomien vartaloiden

Vasemmalla: Hugo Simberg valmistamassa freskoja Tampereen tuomiokirkossa 1904. Oikealla: yksityiskohta kirkon katosta käärmeaiheineen. / Till vänster: Hugo Simberg arbetar med freskerna i Tammerfors domkyrka 1904. Till höger: En detalj från domkyrkans tak med ormmotivet i mitten. Kuvat/Foto: HS Johanneskyrkan CC BY 4.0 ja/och Martin Stott

Hugo Simberg

Många av dekorationerna i den lutherska kyrkan är gjorda av en av Finlands mest enastående konstnärer. Hugo Simberg var en föregångare inom den finska symbolismen och hans målningar är laddade med metaforer.

När hans målningar i Tammerfors domkyrka först blev klara kretsade kontroversen mindre kring de pre-pubertala pojkarnas nakenhet än kring målningen som fanns högst uppe i kyrktaket. En orm med ett äpple i munnen syns på röd bakgrund, omgiven av en rad stiliserade änglavingar.

Vid sekelskiftet var det här en skandal för många i Tammerfors. I kristen symbolik representerar ormen det onda. Det var ormen som frestade Eva och Adam att synda i Edens lustgård. Den hade väl ingen plats i en kyrka?

Simberg hävdade att vi alla syndar, men änglavingarna som omger ormen visar att det goda ändå segrar till slut. Det här temat, människans kamp mot synden, återkommer i hans arbeten. Han målade ofta djävlar. På hans mest berömda tavla bär två pojkar en ängel med

Haavoittunut enkeli, Hugo Simberg, 1903. / Sårad ängel av Hugo Simberg, 1903. Kuva/Foto Nationalgalleriet / Hannu Aaltonen

ympärillä kuin ylimmäksi kattoon sijoitetun tyylieltyjen enkelinsiipien kehystämän, punaiselle pohjalle omena suussa kuvatus käärmeen kirvoittamana. Vuosisadan vaihteen tamperelaisista moni koki asian skandaaliksi. Kristillisessä symboliikassa käärme edustaa pahaa. Käärme hän oli houkutellut Eevan ja Aatamin synnintekoon paratiisissa. Ei kai sen kuulunut päästä kirkkoon?

Simberg puolustautui toteamalla, että kaikki ihmiset ovat syntisiä, mutta käärmeen ympärille levitetty enkelinsiivet osoittavat hyvän aina lopuksi voittavan. Juuri ihmisen taistelu syntejä vastaan on hänen tuotantonsa pääteema. Hän maalasi usein piruja. Tunnetuin hänen töistään on kuitenkin Haavoittunut enkeli. Maalauksessa kaksi poikaa kantaa paareilla enkeliä, jonka pään ympärille on kiedottu side. Toisen pojan ärtyneeksi tulkittu katse suuntautuu maalauksesta pois päin.

Ruusuköynnös

Simberg selitti myös ruusuköynnöksen merkitystä. Jokainen pojista kantaa sitä omalla tavallaan, kuten jokainen meistä elämänsä taakkoja. Toisten taakka on raskas, toisten kevyempi.

ett bandagerat sår i huvudet på en bår. Den ena pojken stirrar ut från målningen med en blick som kunde tolkas som intensiv irritation.

Rosgirlangen

Simberg förklarade också meningen med rosgirlangen i kyrkan. Varje pojke bär den på sitt eget sätt. Simberg sade att det här symboliserar hur var och en av oss bär vårt livs bördor på olika sätt. För somliga är bördan tung, för andra inte.

Målningens pojkar var alla pojkar från trakten, som poserade för Simberg på en träplattform. De bar på en tyg- och halmmodell av girlangen. Det här förklarar varför de ser så levande ut (och kanske varför rosorna inte gör det — i motsats till i Burne-Jones målning Briar Rose i Buscot Park).

Helena Ruuska, som skrivit Simbergs biografi, anser att konstnären, som dog 1917 vid 44 års ålder, hade lidit av syfilis i många år. Han gifte sig relativt sent och hans fru brände upp hans korrespondens efter hans död. Hans arbeten gav uttryck för hans egna inre våndor, vilket Ruuska tror kan förklara målningarnas popularitet idag.

Yksityiskohta ruusuköynnösfreskosta: pojista jokainen kantaa köynnöstä eri tavoin kuvaten sitä, miten jokainen meistä kantaa taakkaansa omalla tavallaan. / En detalj från rosgirlangfresken: varje pojke bär girlangen på olika sätt för att symbolisera hur vi alla bär våra bördor på ett unikt sätt. Kuvat/Foto Martin Stott

Kaikki maalauksessa esiintyvät pojat olivat paikkakuntalaisia. He poseerasivat Simbergille seisten puisella alustalla ja kantaen kankaasta ja oljista tehtyä köynnöstä. Tämä selittää sen, että he ovat maalauksessa niin elävän näköisiä (toisin kuin ruusut – vastakohtana Burne-Jonesin

I en intervju har hon sagt att "folk är intresserade om någon erkänner sin egen ofullständighet och medger att de lider".

Kuoleman puutarha, Hugo Simberg 1896 – valokuva alkuperäisestä vesivärimaalauksesta. / Dödens trädgård av Hugo Simberg, 1896 – ett fotografi av den ursprungliga vattenfärgsmålningen. Kuva/Foto "public domain", Wiki Commons CC BY-4.0

Briar Rose -maalaukselle Buscot-puistossa.)

Helena Ruuska, Simbergin elämäkertateoksen kirjoittaja uskoo, että 44-vuotisenä vuonna 1917 kuollut Simberg oli kärsinyt syfiliksestä vuosikausia. Hän avioitui suhteellisen myöhään ja hänen vaimonsa poltti puolisoiden väliset kirjeet miehen kuoltua. Simbergin töitä leimaa tuska, mikä Ruuskan mukaan selittää niiden nykyisen suosion, ”ihmisiä kiinnostaa toisen kokema ja tunnustama epätäydellisyys ja kärsimys.”

Kärsimys

Tampereen papit olivat sitä mieltä, että alastomien poikien näkeminen loukkaisi kirkossakävijöiden pyhiä tunteita eivätkä maalaukset siksi sopineet kirkkoon. Ehdotettiin poikien muuttamista enkeleiksi. Tai vaatettamista. Eräs suomalaisen päivälehdessä kolumnisti ehdotti, että heille puutettaisiin uimahousut pastorien moraalin suojelemiseksi. Jotkut suosittelivat talvivaatetusta tai viikunanlehtiä – Suomeksihan voi olla todella kylmä talvella ja kuuma kesällä. Freskojen kohtalosta äänestettiin ja ne hyväksyttiin vain yhden äänen enemmistöllä.

Lidande

Präster i Tammerfors domkyrka ansåg att pojkarnas nakna kroppar kunde sårat kyrkobesökarnas sakrala känslor och lämpade sig därför inte som motiv i en kyrka. Det föreslogs att pojkarna kunde ändras till änglar istället. Eller förses med kläder. En kolumnist i en finländsk dagstidning föreslog att de kunde ges badbyxor för att värna om prästernas moral. Andra föreslog vinterrockar eller fikonlöv — det kan nämligen vara mycket kallt på vintern i Finland och förvånansvärt varmt på sommaren! Simbergs fresker underställdes ett jurybeslut och godkändes med bara en rösts övervikt.

Kyrkan hyser också ett annat kontroversiellt arbete av Simberg. Det är en målning med tre skelett i munkkåpor - liemän - som ömt planterar och vattnar växter i en surrealistisk trädgård.

Simberg målade Dödens trädgård år 1896. I en anteckning på baksidan av den ursprungliga skissen står det: ”Stället där de döda samlas Innan de träder in i himlen.” Han trodde att vi skulle bli omhändertagna på andra sidan graven. Även om de ser skrämmande ut finns skeletten

Martin Stott

Kirkossa on toinenkin erimielisyyttä synnyttänyt Simbergin työ. Kyse on kolmesta munkinkaapuun puetusta luurangosta, viikatemiehistä, jotka hellin käsin istuttavat ja kastelevat kasveja surrealistisessa puutarhassa. Simberg maalasi Kuoleman puutarhan vuonna 1896. Alkuperäisluonnoksen taakse on kirjoitettu: "Paikka, johon kuolleet kokoontuvat ennen taivaaseen astumista." Hän uskoi, että meistä pidettäisiin huolta haudan takana. Vaikkakin luurangot näyttävät pelottavilta, ne ovat huolehtimassa meistä matkallamme. Erikoinen tapa kuvata toiveikasta viestiä, mutta sijoitettuna ruusuköynnöstä ja käärmettä kuvaavan maalauksen yhteyteen, työ täydentää inhimillistä tarinaa, joka alkoi Eedenistä. Puutarha tai hautausmaa on sen pääteipiste – ainakin ruumiillemme. Ei mikään helppo teoskokonaisuus – monella tavalla kiusallinen katsottava.

Tarinoiva puutarhuri

Martin Stott on palkittu journalisti, joka on kirjoittanut moniin brittilehtiin ja raportoinut 22 maasta BBC:n World Servicelle ja Radio 4:lle. 'The Storyteller garden history' -blogissa yhdistyvät hänen intohimonsa kertomiseen, puutarhanhoitoon ja historiaan.

där för att ta hand om oss på vår resa. Det är besynnerligt sätt att avbilda ett så hoppingivande budskap, men placerad intill målningen av ormen och äpplet i Tammerfors domkyrka kompletterar målningen den mänskliga historien. Den började i Edens lustgård, och trädgården, eller gravgården, är platsen där den slutar åtminstone för våra kroppar.

Det är ingen lättillgänglig uppsättning målningar att betrakta - besvärande på många sätt.

Om den historieberättande trädgårdsmästaren

Martin Stott är en prisbelönad journalist som har skrivit för många brittiska tidningar och rapporterat från 21 länder för BBC World Service och Radio 4. Bloggen 'The Storyteller garden history' kombinerar hans passion för berättande, trädgårdsarbete och historia.

Kirjallisuus / Litteratur:

Helena Ruuska: Hugo Simberg - Pirut ja enkelit. WSOY 2018.

Suosikkiruusu 2025; Favoritros 2025; 'Louise Bugnet'

MICHAEL LUTHER teksti ja kuvat/text och foto

Syksyllä 2024 innostus äänestää vuoden suosikkiruusua oli suuri. Sähköpostin ja Ruusukeskustelua fb-sivun kautta tuli 66 ääntä. Fb-sivulla tuli ääniä sekä jäseniltä että ei-jäseniltä. Vain jäsenten äänet laskettiin mukaan yhteenvedossa. Jäsenten valinta oli tänä vuonna selkeä, 'Louise Bugnet' sai 28 ääntä (42 %), mikä oli lähes kaksinkertainen määrä verrattuna 'Wasagamingiin', joka tuli kakkoseksi 15 äänellä.

Minun ensimmäinen kokemukseni 'Louise Bugnet'sta on kesältä 2000, kun olimme vaimoni kanssa "ruusumatkalla" Ruotsissa. Olimme ostaneet kohtalaisen määrän ruusuja Löta Trädgårdscenterissä, kun kysyin omistajalta, olisiko vielä jotakin, mitä pitäisi hankkia. Hän näytti 'Louise Bugnet' ja kertoi, että siinä kun muut ruusut olivat läikähtyä kuivuuteen helteessä, 'Louise Bugnet' kasvoi terveenä ja kukki upeasti. Tämän jälkeen 'Louise Bugnet' on vakiolajistoa puutarhassa eikä ole aiheuttanut pettymystä.

Intresset för att rösta fram årets favoritros var stort under hösten 2024. Via e-post och Fb-sidan Ruusukeskustelua kom det 66 röster. På Fb-sidan fanns röster både från medlemmar och icke-medlemmar. Endast rösterna från medlemmar räknades med i slutresultatet. Medlemmarnas val var tydligt i år, 'Louise Bugnet' fick 28 röster (42 %), vilket var nästan dubbelt så många som 'Wasagaming' (15 röster), som kom på andra plats.

Min första erfarenhet av 'Louise Bugnet' är från sommaren 2000 då jag tillsammans med min hustru var på "rosenresa" i Sverige. Vi hade handlat ett antal rosor vid Löta Trädgårdscenter och frågade innehavaren om det var något vi missat. Han pekade på 'Louise Bugnet' och berättade att när alla andra rosor led av hettan och torkan och fick sjukdomar så stod 'Louise Bugnet' frisk och nöjd och blommade rikligt. Sedan dess har 'Louise Bugnet' haft sin givna plats i vår trädgård och den har inte gjort mig besviken.

Ruusu on kanadalaisen Georg Bugnet'n vuonna 1960 jalostama. Kyseessä on piikitön tarhakurtturuusu. Ruusun harmaat pystykasvuiset versot muodostavat 1,5–2m korkean pensaana. Lehdistö on tummanvihreä, lehdet rugosaryhmälle tyypillisesti kurttuiset. Kukinta alkaa samaan aikaan kuin juhannusruusu, kolmosvyöhykkeessä kesäkuun puolivälissä. Ensimmäinen kukinta on runsas. Ruusu jatkaa kukintaa myöhäissyksyyn. Ruusu kukkii vuoden versoilla. Kukat ovat 8–10 cm läpimitaltaan, kerrottuja, ensin kuppimaisia, sittemmin litteitä, pystykasvuisia. Väri on kirkkaan valkoinen, mutta uloimpien terälehtien ulkosivut/kärjet ovat tummanpunaisia nuppuvaiheessa ennen kuin kukka avautuu. Nuput ovatkin tuolloin näyttäviä. Terälehtien verenpunainen ulkosivu vuorottelee pitkien vihreiden verholehtien kanssa. Kukan tuoksu on keskivahva.

Ruusu muodostaa kohtalaisesti litteänpöyreitä, kookkaita, oranssinpunaisia kiulukoita. Syksyllä pensaassa

Rosen är förädlad av Georg Bugnet i Kanada 1960. Den är en taggfri rugosahybrid. Rosen växer med styva, upprätta, grå stammar och bildar en ca 1,5–2 meter hög buske. Bladverket är mörkgrönt, bladen rynkade som hos andra rugosarosor.

Blomningen börjar samtidigt som midsommarrosen, i mitten av juni i zon 3. Det första floret är rikligt. Blomningen fortsätter i mindre omfång till långt in på hösten. Rosen blommar på årets skott. Blommorna är 8–10 cm stora, löst fyllda, först skålformade, sedan flata, upprätt stående. Blomfärgen är klarvit, de yttersta kronbladens utsida/kanter är mörkröda i knopparna innan blomman slår ut. Speciellt dekorativa är knopparna med de blodröda kronbladens utsida och långa foderblad. Doften är tydlig. Det bildas måttligt med plattrunda, stora, orangeröda nypon. På hösten kontrasterar de vita blommorna med orangeröda nypon.

on samaan aikaan valkoisia kukkia ja oranssinpunaisia kiulukoita.

Ruusu on terve. Se tekee yksittäisiä juurivesoja. Talvenkestävyys on hyvä ainakin vyöhykkeelle 5 ilman suojausta, mutta usein joutuu karsimaan pois versoja, joita kevätaurinko on kuivattanut. Sopii sekä yksittäispensaaksi että aidanteeseen.

'Louise Bugnet' on helppohoitoinen, terve, kestävä ja kiitollinen ruusu moneen puutarhaan.

Äänestystulos:	
'Louise Bugnet'	28
'Wasagaming'	15
'Celsiana'	12
'Hurdal'	9
'Heidi Klum'	2

Rosen är frisk. Den bildar enstaka rotskott. Vinterhärldigheten är god, åtminstone till zon 5 utan vinterskydd, men ofta får man gallra bort stammar som vårsolen torkat ut. Passar bra som solitär buske och i häck. 'Louise Bugnet' är en lättskött, frisk, härdig och tacksam ros för de flesta trädgårdar.

Röstningsresultat:

'Louise Bugnet'	28
'Wasagaming'	15
'Celsiana'	12
'Hurdal'	9
'Heidi Klum'	2

Lauri Korpjaakko esittelee ruusuja. / Lauri Korpjaakko förevisar sina rosor.

Pirkanmaan paikallisryhmän tapahtumia vuonna 2024 Verksamheten i lokalgruppen i Birkaland 2024

PENTTI SÄYNÄVÄJÄRVI teksti/text – PENTTI SÄYNÄVÄJÄRVI, LAILA VESTO kuvat/foto – MÄRTHA VESTERBACK käänös/översättning

Talvella emmin pitkään, josko kannattaa osallistua lainkaan Avoimet Puutarhat -tapahtumaan, koska päivämäärä oli jo 16. kesäkuuta. Tuntui, että ajankohta on aivan liian aikainen ruusujen kannalta. Kuitenkin päätin osallistua - onhan puutarhassa muitakin kasveja kuin ruusuja.

Pitkän kylmän ja lumisen talven jälkeen lämmin kevät sai ruusut nopeaan kasvuun. Lopulta kevät oli aikainen ja monet ruusut olivat jo parhaan kukintansa lähes lopettaneet Avoimet Puutarhat -päivänä. Tapahtumaan oli Ylöjärvellä ilmoittautunut viisi puutarhaa ja pihaa. Omalta kohdaltani koin päivän jälleen onnistuneeksi.

Esillä oli myös Fiskarsin puutarhatyökaluja, jotka kävijöitäkin kiinnostivat. Kävijöitä oli vieraskirjan mukaan yli 150, osa hyvinkin kaukaa tulleita.

Pirkanmaan paikallisryhmän toiminta keskittyi kesällä pihavierailuihin ja kesäretkeen.

10.6. Lauri Korpjaakko Hämeenkyröstä järjesti perinteisen Korpjaakkojen ruusupäivän, johon osallistui paikallisryhmän ydinjoukkoa. Lauri kierrätti ryhmää puutarhassaan kertoen runsaasta ruusuvalikoimastaan ja jakoi tietoa ja pistokkaita halukkaille.

Under vinterns lopp var jag verkligen i valet och kvalet om jag skulle delta i evenemanget Öppna Trädgårdar, eftersom tidpunkten var redan 16 juni. Det kändes som att det var alltför tidigt för rosorna. Men jag beslöt ändå att delta – det finns ju andra växter i trädgården, inte enbart rosor.

Efter den kalla och snörika vintern kom en varm vår, och rosorna satte fart. Våren var verkligt tidig och många rosor hade redan passerat sin bästa blomning när det var dags för Öppna Trädgårdar. Här i Ylöjärvi deltog fem trädgårdar i evenemanget. Jag fick än en gång uppleva att dagen var lyckad.

Samlingen av Fiskars trädgårdsredskap intresserade många gäster. Enligt gästboken kom över 150 besökare, många verkligt långväga.

Birkalands lokalgrupp besökte privata trädgårdar och gjorde en sommarutflykt

10 juni. Lauri Korpjaakko i Tavastkyro arrangerade sin traditionella rosdag, lokalgruppens kärntrupp deltog. Lauri guidade i trädgården, berättade om sina rosor och delade ut kunskaper och sticklingar till alla som tog emot.

Kesäretkeläisiä Maila Klemettisen puutarhassa. / På sommarutflykt i Maila Klemettinens trädgård.

Jukka Kallijärvi esittelee ruusujen lisäystä pölyttämällä. / Jukka Kallijärvi visar hur man förökar rosor genom pollinering.

Ruusujen "pelastus" Nastolan Villähteellä, Aulis Räsänen koittaa löytää pelastettavaa. / "Rosräddningsoperationen" i Villähe, Nastola. Aulis Räsänen letar efter något som kan räddas.

6.7. teimme pihavierailun Jukka Kallijärven puutarhaan Renkoon. Jukalla on puutarhassaan paljon muitakin hyvin harvinaisia kasveja ruusujen lisäksi. Jukalta saimme opastusta ruusujen lisäämiseksi pölyttämällä.

13.7. oli vuorossa perinteinen kesäretki, tällä kertaa Helsingin seudulle. Retkelle osallistui bussilastillinen ruususeuralaisia. Retkelle lähdettiin varhain aamulla, koska meillä oli monta kohdetta. Ensimmäisenä suuntasimme Helsingin paikallisryhmän vetäjän Maila Klemettisen puutarhaan Kirkkonummelle.

Maila kierrätti ryhmää laajassa puutarhassaan kertoen kasveista ja vastaili kysymyksiin. Kysymyksiä ja keskustelua olisi riittänyt pidempäänkin vierailuun. Päivä vierähti niin pitkälle, että oli pidettävä lounastauko.

Lounaalta suuntasimme ostoksille Muhevaisen

6 juni. Vi besökte Jukka Kallijärvis trädgård i Renko. Jukka har också en hel del andra mycket sällsynta växter i sin trädgård, inte enbart rosor. Jukka demonstrerade och lärde ut hur man förökar rosor genom pollinering.

13 juni var det dags för lokalgruppens traditionella sommarutflykt med fullsatt buss, den här gången till Helsingfors-trakten. Vi hade många besöksmål och startade därför mycket tidigt. Allra först besökte vi Maila Korhonen, ansvarig för lokalgruppen i Helsingfors. Maila guidade i sin vidsträckt trädgård i Kyrkslätt, berättade om sina växter och svarade på många frågor. Diskussionerna som följde på frågorna hade krävt längre besökstid. Men klockan visade att det var dags för lunch.

Efter lunchen styrde vi kosan mot Muhevainens plantbutik i Gårdsbacka. Rosutbudet var ganska magert, men

Vieraita Avoimet puutarhat päivänä. / Besökare på Öppna Trädgårdar.

taimimyymälään Kontulaan. Muhevaiselta ei oikein ruusuja löytynyt, muita kasveja kyllä sitäkin runsaammin kotiin vietäväksi.

Seuraava kohde oli Meilahden Rosario. Rosarion ruusut olivat parhaan kukintansa ohittaneet. Lämmin kesä oli aikaistanut ruusujen kukintaa ja sekin oli jäänyt melko lyhyeksi.

Ennen kotimatkaa tutustuimme vielä isoon Marketanpuistoon. Marketanpuistossa on hyvin laaja valikoima kasveja sekä ideoita eri pihanrakennusmateriaaleista.

Päivän rasitukset tuntuivat retkeläisten jäsenissä, joten oli aika suunnata takaisin Tampereelle. Kokonaisuutena ryhmä oli tyytyväinen näkemäänsä.

18.7. oli vuorossa vierailu Kristiina Kalliojärven puutarhassa Kangasalalla. Kristiinalla ruusuja, puita ja pensaita laajassa puutarhassaan niin runsaasti, että niistä riittää katsomista ja keskustelua.

9.9. kävimme pienellä porukalla "pelastamassa" ruusuja Nastolan Villähteellä. Talo on jäänyt autioksi ja joutumassa kaavoituksen alle. Pihassa on ollut runsaasti ruusuja ja niiden tunnistamista ja pelastamista pyydettiin Ruususeuralta. Näistä ruusuista on tarkemmin juttu tässä lehdessä tai tulevaisissa numeroissa.

Loppukesä ja syksy oli ruusujen kannalta otollinen, kukinta jatkui myöhäiseen syksyyn. Ruusut, jotka uusivat kukintaansa, kukkivat lokakuun loppupuolelle asti. Vähintään

där fanns ett stort sortiment av andra växter att köpa med sig hem.

Följande besöksmål var Mejlans Rosarium. Den bästa rosblomningen var förbi, den varma sommaren gjorde att rosorna blommade tidigare än vanligt och under en ganska kort period.

Innan vi begav oss hemåt besökte vi också Margretebergsparken i Esbo. Ett stort urval av växter och idéer om olika material för trädgårdsbyggande fångade vår uppmärksamhet. Dagens ansträngningar började kännas i deltagarnas ben, det var hög tid att starta hemåt. Som helhet var resenärerna mycket nöjda med vad de upplevt.

18 juli. Besök i Kristiina Kalliojärvis trädgård i Kangasala. Kristiina har rosor, buskar och träd i stora mängder i sin vidsträckt trädgård. Där finns minsann att titta på och prata om.

9 september reste en liten grupp iväg till Villähde i Nastola för att "rädda" rosor. En obobodd gård med många rosor måste rivas på ett område som detaljplaneras. Rosensällskapet hade fått en förfrågan om rosorna kunde identifieras och räddas. En mera utförlig artikel om de här rosorna kommer i något av Rosenbladets kommande nummer.

Sensommaren och hösten var gynnsam för rosorna, många blommade långt in på hösten. De återblommande sorterna höll på till slutet av oktober med sin blomning. Vi kan gott önska oss en minst likadan god och gynnsam

Marketanpuisto / Margaretebergsparken

Meilahdenrosario / Mejlans rosarium

yhtä hyvää ja otollista kesää voisi toivoa tulevana vuonna, jolloin on tarkoitus jatkaa pihavierailujen merkeissä jäsenten puutarhoissa. Vierailuissa parhaiten tutustumme toisiimme ja jaamme kokemuksia.

sommar 2025, då vi har för avsikt att fortsätta med trädgårdsbesök hos våra medlemmar. Sådana aktiviteter gör att vi lär känna varandra bättre och kan dela med oss av våra erfarenheter.

Avoimet puutarhat päivänä Fiskars puutarhatyökaluja esittelyssä. / Utställning av Fiskars trädgårdsredskap på Öppna Trädgårdar.

Toivottavasti näistä joku lähtee kasvuun! / Vi får hoppas att någon av de här börjar växa!

Olgan ruusutarhat Olgas rosträdgårdar

EIJA TEMMES teksti ja kuvat 1–5/text och foto 1–5 – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

'Golden Celebration'

Heinäkuu on heleimmillään, kun vierailin Olga Isaevan puutarhassa Loviisassa. Tummavetisen 1700-luvun linnoitustöiden yhteydessä syntyneen Kuninkaanlammen rantaan kuin luonnostaan kasvanut puutarha värikylläisine ja runsaina ryöppyävine kasviryhmineen tuo väistämättä mieleen impressionistisen maalauksen. Suurten puiden suojassa, valon ja varjon kirjavoimalla ja loivasti lampea kohden viettävällä pihalla polveilevat istutusalueet pursuvat kaunistuista katseltavaa: daalioita, ruusuja, liljoja, kärhöjä...

Ristiin rastiin maailmalla matkannut Olga on hakenut inspiraatiota monista kuuluisista puutarhoista, niiden paratiisillisista tunnelmista. Milloin mahdollista ja mielenkiintoisen kasvin kohdalle osuessa saattaa Olga poimia taskuunsa siemeniä tai leikata mukaansa muutaman

Juli månads blomstring är fräsch och ny när jag besöker Olga Isaevan trädgård i Lovisa. Det känns som att trädgården vuxit upp helt av sig själv vid Kungsdammens strand, dammen med det mörka vattnet som skapades i samband med fästningsarbetena i staden på 1700-talet. De oräkneliga, överväldigande och färgstarka planteringarna för onekligen tankarna till en impressionistisk målning. Hela trädgården sluttar svagt mot dammen, stora träd gör att sol och skugga bidrar till färgrikedomen i de mjukt rundade rabatterna som är en fröjd för ögat: dahlror, rosor, liljor, klematis...

Olga har rest kors och tvärs i världen och låtit sig inspireras av många berömda trädgårdar och dessas paradisiska stämningar. När helst hon har möjlighet, när hon träffar på en intressant växt, kan hon helt enkelt stoppa på sig några

Olga ja tunnistamaton ruusu. / Olga med rosen vars namn glömts bort.

Tunnistamaton marmorikuvioinen ruusu. / Rosen med det bortglömda namnet.

Juurrutuspullo / Rotningsflaska

Kaksivuotinen taimi. / En två år gammal planta.

Kukkapilvi kelluu terassin yllä. / Ett moln av blommor svävar över terrassen. Kuva/Foto Olga Isaeva.

oksapistokkaan. Niistä hän kasvattaa taimia ”pullomene-
telmällä”. Niinpä Kuninkaanlammen kasvustoista löytyy
tuttujen lajien lisäksi muun muassa neidonhiuspuun kal-
taisia harvinaisuuksia.

Eipä silti, pikkukaupungin lähikaupastakin voi löytää
aarteita, joskus jopa puoli-ilmaisia. Tällaiseksi onnenkan-
tamoiseksi paljastuu piharakennuksen seinustalla kukkiva
marmorikirjava ruusu, josta Olga käy taittamassa oksan

frön eller knipsa av några sticklingar, som hon senare drar
upp till plantor enligt ”flaskmetoden”. Här har vi orsaken
till att det i Kungsdammens trädgård också finns ett ging-
kotråd och andra rara växter bland många bekanta arter.

Men, men... Även i en närbutik i småstaden kan man
hitta skatter, ibland till och med för en spottstyver. En så-
dan lyckträff avslöjar sig på gårdsbyggnadens vägg, en ros
med marmorerade kronblad. Olga går fram till den och

Olgan puutarha Lefkaksen saarella. / Olgas trädgård på den joniska ön Lefkas. Kuva/Foto Olga Isaeva.

lähempää tarkastelua varten. Kukan väri tuo mieleen kirjoapteenkarinruusun, mutta tämä kaunotar, jonka nimi on päässyt unohtumaan, ei ole 'Rosa Mundi'. Sekin kyllä löytyy puutarhasta, johon erityisesti Austin -ruusuihin mieltynyt Olga istutti aluksi englantilaisia ja ranskalaisia ruusuja, kunnes Lauri Korpijaakon opastamana löysi kes-tävät suomalaiset lajikkeet.

Olgalla on toinenkin tarha ja se sijaitsee Kreikan mantereeseen tuntumassa sijaitsevalla Joonianmeren saariryhmään kuuluvalla Lefkaksella. Sinne hän matkaa syksyn tullen palatakseen Loviisaan jälleen kesän kynnyksellä. Välimeren ilmastossa ruusujen kasvatus tuottaa tietysti aivan toisenlaisia tuloksia kuin ankarien talvien ja lyhyiden kesien pohjolassa. Olgan ohje ruusujen kasvatukseen on ytimekäs, yleispätevä ja ilmeisen tuloksellinen: hyvää mul-taa, hyvää ravinnetta, vettä, aurinkoa ja lämpöä.

Lefkaksella ruusujen kukinta ajoittuu kevääseen, jol-loin talvien sateiden jälkeen maassa on vielä riittävästi kosteutta. Vesipula ei kylläkään ole rajoite Olgan puutar-hassa. Tämä maanpäällinen paratiisi saa nimittäin vetensä kaivosta, joka täyttyy vuorilta noruvista suonista. 'Blanc Double de Coubert' kasvattaa terassilla monen metrin korkeuteen ulottuvan ja valkoisine kukkineen poutapilveä muistuttavan kasvuston. Ja oi, miten se tuoksuu!

böjer ner en gren så att vi kan betrakta den på närmare håll. Blommans färgsättning påminner om 'Rosa Mundi', men den rosen finns på en annan plats i trädgården. Den här skönheten, vars namn har tappats bort, är något helt annat. Austin-rosor är numera Olgas favoriter, hon planterade mest engelska och franska rosor tills Lauri Korpijaakko fick henne att intressera sig för hårdiga inhemska sorter.

Olga har ytterligare en trädgård, i Grekland. Den ligger på ön Lefkas som är en av de joniska öarna vid landets västra kust. När hösten kommer drar hon iväg dit, för att återkomma till Lovisa när sommaren står för dörren. Att odla rosor i medelhavsklimat ger förstås helt andra resultat än här i norr med stränga vintrar och korta somrar. Olgas råd vad gäller rosodling är kärnfullt, allmängiltigt och up-penbart framgångsrikt: god mylla, goda näringsämnen, vatten, sol och värme.

På Lefkas blommor rosorna på våren, då finns det ännu kvar fukt i marken efter vinterns regn. Olgas trädgård lider ändå inte av torka. Det här paradiset på jorden får nämligen vatten från en brunn som fylls på av vattenådror från bergen. På Olgas terrass växer rosen 'Blanc Double de Coubert' till flera meters höjd och de vita blommorna på-minner om sommarens stackmoln. Och den doftar ljuvligt!

**Kuninkaanlammen puutarhasta löytyy tietoa mm. seuraavista osoitteista: /
Information om Kungsdammens trädgård finns till exempel på ovannämnda adresser:**

<https://www.instagram.com/kuninkaanlampi/>

<https://www.loviisanpuutarhayhdistys.com/blog/2020/02/06/kuninkaanlampi/>

<https://www.avoimetpuutarhat.fi/puutarhat/kuninkaanlampi/>

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Kutsu vuosikokoukseen 2025

Suomen Ruususeura ry:n vuosikokous pidetään lauantaina 22.3.2025 klo 12 alkaen Kulttuuritalo Laikussa, Keskustori 4, Tampere. Kokoukseen tulee ilmoittautua sähköpostitse osoitteeseen sihteeri@ruususeura.fi viimeistään sunnuntai 16.3.2025. Vuosikokouksessa on kahvi/teetarjoilu ennen varsinaisten asioiden käsittelyä. Ilmoita mahdollisista ruoka-allergioista ilmoittautumisen yhteydessä.

Jos kokouksen ajankohtana on voimassa kokoontumisrajoituksia, kokous muutetaan verkkokokoukseksi, jolloin ilmoittautuneille lähetetään kokouslinkki määräaikaan mennessä. Mikäli näin on, ilmoitamme asiasta ilmoittautuneille sekä Ruususeuran verkkosivulla, www.ruususeura.fi.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 § mukaiset asiat.

Hallituksessa tulee 5 § mukaisesti olla puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 4–7 jäsentä. Tämän mukaan vuosikokous päättää, montako valitaan. Lisäksi valitaan 3–4 varajäsentä, jotka eivät ole henkilökohtaisia. Varajäsen kutsutaan hallituksen kokouksiin vuosikokouksen päättämässä järjestyksessä, mikäli varsinainen jäsen on estynyt. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä jäsenten toimikausi on kaksi vuotta.

Erovuorossa ovat:

- Jäsenet; Margareta Hägg, Aulis Räsänen ja Pentti Säynäväjärvi
- Varajäsenet; Merja Kastu ja Märtha Vesterback

Hallituksessa jatkavat vuosille 2024–25 valitut: Puheenjohtaja Michael Luther, varapuheenjohtaja Eija Temmes-Silvonen, jäsenet; Jukka Kallijärvi, Inger Kullberg, Päivikki Vilppula, sekä varajäsenet; Jouko Juutinen, Pertti Laitila

Kallelse till årsmöte 2025

Finska Rosensällskapetets årsmöte hålls lördagen den 22 mars 2025 kl. 12 på kulturcentret Laikku, Keskustori 4, Tammerfors. Kaffe/te serveras före behandlingen av årsmötets ärenden. Anmälan om deltagande senast söndag 16.3.2025 per e-post till sihteeri@ruususeura.fi. Meddela samtidigt om eventuella allergier. Om mötet inte kan hållas på plats på grund av mötesrestriktioner ordnas det som virtuellt möte. Vi informerar anmälda deltagare och på Rosensällskapetets webbplats (www.ruususeura.fi), om mötet hålls på distans. En länk för deltagande sänds till dem som anmält sig inom angiven tid.

På mötet behandlas ärenden som nämns i stadgarna enligt 9 §.

Enligt 5 § i stadgarna har styrelsen förutom ordförande och viceordförande 4–7 övriga medlemmar. I enlighet med det bestämmer årsmötet hur många medlemmarna skall vara. Enligt stadgarna väljs 3–4 ersättare för styrelsen. Ersättarna är inte personliga. Ersättare kallas till styrelsemöte när en ordinarie medlem är förhindrad. Årsmötet bestämmer turordningen för inkallande av ersättare.

I tur att avgå från styrelsen är:

- Medlemmarna; Margareta Hägg, Aulis Räsänen, Pentti Säynäväjärvi
- Ersättarna; Merja Kastu, Märtha Vesterback

I styrelsen fortsätter de för åren 2024–2025 valda: ordförande; Michael Luther, vice ordförande; Eija Temmes-Silvonen, medlemmarna; Jukka Kallijärvi, Inger Kullberg, Päivikki Vilppula, samt ersättarna; Jouko Juutinen, Pertti Laitila.

Tervetuloa! – Välkomna!

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Hallitus – Styrelsen

Pohjoismainen ruusuviikonloppu Islannissa

Nordisk rosenhelg i Island

8.–10. elokuuta 2025 / 8 – 10 augusti 2025

Growing roses at the edge of the Arctic - Roses, climate and society

Pohjoismainen Ruususeura on ruususeurojen yhteistyöelin, joka järjestää jäsenilleen matkoja eri puolille Eurooppaa sekä Pohjoismainen ruusuviikonloppu -tapahtumaa. Vuonna 1987 alkunsa saaneen tapahtuman järjestämistä vastuu kiertää viiden jäsenseuran välillä, tämän vuoden tapahtuma toteutetaan Islannissa.

Ohjelma:

- 7.8. to Vuosikokous ja tutustumistapaaminen, City of Reykjavik
- 8.8. pe Luentoja ja keskusteluja, Grand Hotel Reykjavik
Retki Laugardaluriin, kohteina mm. vanha pesupaikka ja kasvitieteellinen museo
Illallinen, Café Flora
- 9.8. la Retki, kohteina mm. kasvihuonekylä, yksityispuutarhoja ja ruusuviljelmä
Juhlaillallinen
- 10.8. su Vierailu kohteina Meltunga ja Höfðaskógur, joissa mm. yksityispuutarhoja sekä puu- ja ruusukokoelma

Ruusuviikonlopun päätyttyä mahdollisuus osallistua **11.–13.8. järjestettävälle Post-tourille** matkakohteina Gauksmýri, Akureyri ja Kjölur.

Tarkempaa tietoa ja ilmoittautumisohjeet tulossa Islannin ruususeuran sivuille: <https://gardurinn.is/rosaklubburinn/>

Haluatko liittyä Suomen Ruususeuran jäseneksi?
Lähetä viesti osoitteeseen: jasenasiat@ruususeura.fi

Nordiska Rosensällskapet är samarbetsorgan för rosensällskapen som ordnar resor till olika delar av Europa för sina medlemmar samt evenemanget Nordisk Rosenhelg vartannat år. Arrangörsansvaret växlar mellan de fem medlemsorganisationerna. Årets Rosenhelg försiggår i Island.

Programmet i korthet:

- 7.8. to Årsmöte och Meet and Greet, i absoluta centrum av Reykjavik
- 8.8. fr Registrering, föreläsningar och diskussioner, Grand Hotel Reykjavik
Utflykt till Laugardalur med bland annat den gamla tvättplatsen, rosenklubbens trädgård och botaniska trädgården
Middag på Café Flora i botaniska trädgården
- 9.8. lö Heldagsutflykt med bl.a. växthusen i Hveragerði, privata trädgårdar och rosodling i växthus (snittrosor) samt några av naturens underverk i Island
Festmiddag
- 10.8. sö Utflykt till trädgården i Meltunga och till Höfðaskógur – trädssamling och rosklubbens rossamling, privata trädgårdar.

Efter rosenhelgen har deltagarna möjlighet att delta i en **Post-Tour** till Gauksmýri, Akureyri (bl.a. botaniska trädgården) och återresan företas via Kjölur på högplatån.

Mera uppgifter och anvisningar för anmälan kommer på rosklubbens webbplats: <https://gardurinn.is/rosaklubburinn/>

Vill du bli medlem i Finska Rosensällskapet?

Sänd ett meddelande till jasenasiat@ruususeura.fi

Maaailmanlaajuinen World Rose Convention Japanin Fukuyamassa

Det internationella roskonventet i Fukuyama, Japan

18. – 24. toukokuuta 2025 / 18 – 20 maj 2025

WFRS – The World Federation of Rose Societies järjestää World Rose Convention -tapahtuman kolmen vuoden välein tarjotakseen ruusuharrastajille tilaisuuden tavata yhteisen kiinnostuksen merkeissä. Luennot, puutarhavierailut, the Award of Garden Excellence -ehdokkaiden valinta ja muut ruusuihin liittyvät aktiviteetit kuuluvat ohjelmaan.

”**Ruusujen kaupunkina**” tunnetun, lähes puolen miljoonan asukkaan Fukuyama City sijaitsee Seton rannikolla Hiroshiman hallintoalueella. Ruusu valittiin kaupungin viralliseksi tunnukseksi ja symboliksi vuonna 1985.

<https://www.worldrose.org/>
https://en.wrc2025fukuyama.jp/about_outline/

WFRS – The World Federation of Rose Societies – arrangerar roskonvent vart tredje år för att ge rosvänner tillfälle att träffa andra människor med samma intresse. Föreläsningar, trädgårdsbesök, utdelande av the Award of Garden Excellence-hedersutnämningen och andra aktiviteter med rosor som tema ingår i programmet.

Fukuyama som är känd som ”Rosornas stad” och har ungefär en halv miljon invånare ligger vid det japanska inlandshavet Seto i prefekturerna Hiroshima. Redan 1985 valdes rosen till officiell symbol för staden.

Helsingin paikallisryhmä keväällä 2025

Helsingin paikallisryhmä kokoontuu keväällä 2025 Rikhardinkadun kirjaston 1. kerroksen neuvotteluhuoneessa seuraavasti:

tiistaina 4.2.2025 kello 17:

Henry Väre: Ruusuja vuonna 1841

tiistaina 4.3.2025 kello 17:

Saila Routio: David Austin- ruusuja ja muita kokeiluja saaristossa

tiistaina 1.4.2025 kello 17:

...Aihe tarkentuu myöhemmin...

Turun seudun paikallisryhmä

Turun seudun paikallisryhmä kokoontuu Turun yliopiston kasvitieteellisen puutarhan seminaarihuoneessa to 24.4.2025 klo 18, Ruissalon puistotie 215. Tuo mukanaesi kesän 2024 ruusukuvia tulosteina, muistitikulla tai omalla tietokoneella. Suunnitellaan kesän 2025 toimintaa.

Tervetuloa mukaan!

Maarit Kaipainen, paikallisryhmän vastaava

050 565 8868

Lokalgruppen i Helsingfors

Lokalgruppen i Helsingfors samlas tre gånger under våren i Richardsgatans bibliotek, i konferensrummet i första våningen, enligt följande:

Tisdag 4 februari 2025 klockan 17:

Henry Väre: Rosor år 1841.

Tisdag 4 mars klockan 17: Saila Routio:

David Austin-rosor och andra experiment i skärgården

Tisdag 1 april klockan 17: ...

programmet specificeras senare...

Lokalgruppen i Åbo

Lokalgruppen i Åbo samlas i Åbo universitets botaniska trädgård, seminarierummet, torsdagen den 24 april 2025 klockan 18. Adressen är Runsala parkväg 215. Ta med dina egna rosbilder från sommaren 2024 på papper, på minnessticka eller i din egen dator. Vi planerar verksamheten inför sommaren 2025.

Välkomna med!

Maarit Kaipainen, ansvarig för lokalgruppen

050 565 8868

Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa

Maksa jäsenenmaksu ja ilmoita nimesi ja osoitteesi jäsenrekisterin pitäjille niin saat jäsenyyden alla mainittuihin ruususeuroihin.

Muistathan maksaa euroissa ja käyttää IBAN-koodia niin ei tule ylimääräisiä pankkikuluja. Jäsenmaksu on kunkin maan valuutassa, koska valuuttakurssit vaihtelevat.

Finska Rosensällskapet

Finska Rosensällskapet: 30 euro

IBAN FI46 4055 3120 0331 47

BIC-KOD HELSFIHH

Kontaktperson: Päivikki Vilppula

jasenasiat@ruususeura.fi

Garðyrkjufélag Islands

Garðyrkjufélag Islands: 6800 ISK till Garðyrkjufélag Islands (Islands trädgårdsförening) + 1000 ISK till Rósaklubbúr

IBAN: IS30 0512 2600 5701 57016 965-39

BIC-KOD: GLITISRE

Kontaktperson: Elin Helga Gunnarsdóttir

gardurinn@gardurinn.is

Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Genom att betala in medlemsavgiften på något av nedanstående konto och meddela namn och adress till medlemssekreteraren blir du medlem i önskat Rosensällskap.

Kom ihåg att betala i Euro och använda IBAN och BIC-Kod så blir det inga bankavgifter. Avgiften står i det egna landets valuta eftersom valutorna fluktuerar.

Norsk Roseforening

Norsk Roseforening: 350 NOK

IBAN: NO60 0530 4408 555

BIC-KOD: DNBANOKKXXX

Kontaktperson: Bente Tangstad Juul

medlem@norskroseforening.no

Svenska Rosensällskapet

Svenska Rosensällskapet: 250 SEK,

Familjemedlemskap 375 SEK.

IBAN: SE19 8000 0815 0569 4446 8336

KOD: SWIFT/BIC: SWEDSESS

Kontaktperson: Ewa Gottberg

kassor@svenskarosensallskapet.se

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry

Nordisk Rosenselskab

The World Federation of Rose Societies

Puheenjohtaja – Ordförande

Michael Luther
puheenjohtaja@ruususeura.fi

Taloudenhoitaja – Kassör

Jaana Järvinen/Simetra Oy
jaana.jarvinen@simetra.fi

Sihteeri – Sekreterare

Margareta Hägg
Puh. 040 551 4272
sihteeri@ruususeura.fi

Jäsenrekisterin hoitaja –

Medlemsansvarig

Päivikki Vilppula
jasenasiat@ruususeura.fi
Puh. 050 372 9454

Seuran julkaisujen tilaukset –

Beställning av

Rosensällskapetets publikationer

tilaus@ruususeura.fi

Verkkosivut – Webbsidorna

Michael Luther
michael.luther@netikka.fi

Facebook ja/och Instagram

Jukka Kallijärvi
jpkarvi@yahoo.co.uk
Puh. 045 884 8686

Nordisk Rosen Information

(NRI) -toimittaja/redaktör

Inger Kullberg
inger.kullberg@kolumbus.fi

Helsingin paikallisryhmä –

Helsingfors lokalgrupp

Maila Klemettinen
Puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Oulun paikallisryhmä –

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Puh. 044 335 7440
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Pentti Säynväjärvi
Puh. 0400 731 399
pentti.saynavajarvi@gmail.com
Kristiina Kalliojärvi
Puh. 040 760 2720
kristiina.kalliojarvi@kolumbus.fi

Turun seudun paikallisryhmä –

Åbonejdens lokalgrupp

Maarit Kaipainen
Puh. 050 565 8868
maarit.kaipainen@pp.inet.fi

Liittyminen, osoitteenmuutos ja eroamisilmoitus

Hae jäsenyyttä täyttämällä verkkolomake seuran sivuilla osoitteessa ruususeura.fi/jasenyys/. Jäsenmaksu vuonna 2024 on 30 €.

Kun muutat, ilmoita jäsenrekisterin hoitajalle vanha ja uusi osoite mahdollisimman pian, jotta saat seuraavan Ruusunlehden oikeaan paikkaan.

Eroamisilmoitus lähetetään niinkään jäsenrekisterin hoitajalle.

Tietosuojaseloste on luettavissa Suomen Ruususeuran verkkosivuilla ruususeura.fi.

Jäsenten tunnussana, joilla pääsee lukemaan Ruusunlehteä verkossa: **MarziPirjo03**

Anslutning, adressförändring och anmälan om utträde

Anhåll om medlemskap genom att fylla i formuläret på Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi/sv/, Om oss, Medlemskap. Medlemsavgiften år 2024 är 30 €.

När du flyttar meddela då både din gamla och din nya adress till den medlemsansvariga så fort som möjligt, för att Rosenbladet skall nå dig på rätt adress.

Anmälan om utträde sänds också till den medlemsansvariga.

Dataskyddsbeskrivningen i sin helhet finns att läsa på Finska Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi.

Lösenord för låst material, bl.a. Rosenbladet på webbplatsen: **MarziPirjo03**

RUUSUNLEHTI • ROSENBLADET • 4/2024 • 37. vuosikerta – årgång • ISSN 1455-8106

Ilmestymisaikataulu – Utgivning

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa. / Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

Aineisto – Material

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään 1.1., 1.4., 4.8. ja 29.9. mennessä päätoimittajalle.

Tekstit word-tiedostoina sähköpostilla.

Material till tidningen skickas till chefredaktören, och bör vara henne tillhanda senast 1.1., 1.4., 4.8. och 29.9.

Texter som word-dokument via e-post.

Päätoimittaja – Chefredaktör

ruusunlehti@ruususeura.fi

Ilmoitushinnat – Annonsspriser

(värillinen ja mustavalkoinen)

1/1 sivuilla/sidor 8–45 230 €

1/2 sivuilla/sidor 8–45 150 €

1/1 sivuilla/sidor 46–47 290 €

1/2 sivuilla/sidor 46–47 190 €

Taitto – Ombrytning

Savion Kirjapaino Oy

Paino – Tryck

Savion Kirjapaino Oy, Aleksis Kiven tie 19, 04200 Kerava

www.ruususeura.fi

Ruususeura – Rosensällskapet

[suomenruususeura](https://www.instagram.com/suomenruususeura)

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADRESS
Suomen Ruususeura ry
Esikoisentie 7 E 46
00430 Helsinki

'Louis Bugnet'. Kuva/Foto Inger Kullberg

